

Gemeenteraadsverkiezingen: De vrijzinnige humanisten kunnen positieve eisen stellen

Vrijzinnigheid wordt door velen gepercipieerd als iets negatiefs: zonder god, zonder kerkelijke gemeenschap, zonder principes, ja, zonder remmen, zonder moraal. Deze perceptie wordt versterkt door enkele concrete stellingnamen: geen hoofddoek, geen levensbeschouwelijke symbolen. Maar juist door onze bevrijding van kerk en godsdienst kunnen wij onze eigen positieve menselijke waarden kiezen, en deze uitdragen.

Het H-VV heeft de komende gemeenteraadverkiezingen aangegrepen om een programma op te stellen gericht aan de toekomstige verkozenen.

Daarvoor doe ik een aantal voorstellen, ter discussie op de provinciale denkvonden die reeds zijn aangekondigd. Elk voorstel botst met de standpunten van aanhangers van één of meerdere traditionele godsdiensten; telkens is het dus een toepassing van de scheiding tussen godsdienst en overheid.

De toekomst van de planeet

Kunnen we de toekomst van onze planeet op gemeentelijk vlak mee beïnvloeden? Reeds door de stichters van het Humanistisch Verbond¹ werd de boodschap uitgedragen dat geboorteregeling een mensenrecht is, maar dat bovendien overbevolking één van de grote bedreigingen vormt voor een samenleving. De recente berekeningen van onze ecologische voetafdruk², de geleidelijke uitputting van onze drinkwatervoorraden³ en landbouwgrond door massale vleesproductie, de toenemende productie van CO₂ en methaan versterken de noodzaak van geboortebeperving. Bovendien zijn er wraakroepende verspillingen van voedsel door gezinnen, supermarkten en producenten. Kookboeken en dito programma's op TV maken vreten tot een nieuwe godheid. Zonder de vrijheid van individuele echtparen te ondermijnen, kan een gemeente het gezamenlijk gedrag beïnvloeden. Voorlichtingscampagnes over de gevolgen voor het milieu van onze wijzen van produceren en leven; maar ook, als concrete maatregel, het vlot, openbaar maar discreet ter

¹ O.m. prof Lucien De Coninck, zie

http://www.fondslucienneconinck.be/attachments/071_LUCIENDC%20&%20het%20HumVerbond.pdf

Film van de lezing: <http://www.evolutietheorie.ugent.be/node/488>

² zie bvb: www.voetafdruk.be - [wwf-footprint.be/nl](http://www.wwf-footprint.be/nl) – www.footprintnetwork.org - http://time-for-change.net/publications/2009/Overconsumption_Sep09.pdf

³ Sien Simoens schrijft in HVW van febr 2012 :“er wordt geschat dat (bij ongewijzigd beleid) reeds binnen 20 jaar de vraag naar zoet water het aanbod kan overschrijden met 40%”.

beschikking stellen van voorbehoedsmiddelen, o.m. in scholen, zijn een voorbeeld van rationeel optreden zonder taboes, in het belang van de toekomst van allen. De morning-after contraceptie moet beter bekend gemaakt worden⁴. Daarentegen zouden geboortepremies in geld beter vervangen worden door sociale voorzieningen, zoals kwalitatief hoogstaande kinderopvang en onderwijs.

Eveneens een gemeentelijke bevoegdheid is het opvangen en bewaren van hemelwater, in plaats van het versneld afvoeren naar de rivieren langs ondoordringbare bestrating.

Gewenste zwangerschappen

In België worden jaarlijks nog steeds duizenden vrouwen ongewenst zwanger. Een aantal laat die zwangerschap afbreken. 15% van de abortussen gebeurt bij vrouwen jonger dan 20; dit zijn 2.674 abortussen in 2009. Daar moeten we nog 2/3 van de tienerouders bijtellen, die achteraf zeggen dat hun kind min of meer ongewenst was. We kunnen dit bezwaarlijk een ideale toestand vinden, al is hij in Oost-Europa nog slechter⁵. De campagne van minister Leona Detiège voor veilig vrijen, “Zet ‘em op”, is niet herhaald, en allang vergeten. “*Je zult nu eenmaal altijd meisjes hebben die zwanger worden*”, zegt onderzoekster Marjolijn De Wilde. Maar de gevolgen van ongewenste kinderen zijn veelvuldig en dramatisch op lange termijn. Humanisten willen daar juist wèl iets aan doen, en gemeenten kunnen een grote rol spelen in opvoeding tot verantwoord seksueel gedrag, beschikbaarheid van voorbehoedsmiddelen, noodcontraceptie, en hulp voor zwangerschapsonderbreking. Verstandige ouders kopen condoms voor hun pubers.

Mensen zijn mensen

Een basisprincipe van het humanisme is de gelijkberechtiging van alle mensen, ongeacht hun kleur, geslacht, sociale afkomst, taal, land van oorsprong, levensbeschouwing of godsdienst. Reeds de stichters van het HV vestigden de aandacht op de achterstand van de derde wereld. Daarentegen geven aanhangers van een godsdienst vaak voorrang aan gelijkgezinden. De hedendaagse realiteit in onze steden toont diverse vormen van discriminatie die de ongelijkheid vergroten. Asielzoekers, mensen zonder papieren, migranten, nieuwe Belgen en daklozen vormen een “vierde wereld” van uitsluiting of achterstand, door diverse mechanismen. Het risico om in armoede te belanden is hoger dan voor autochtone Belgen (risico 12%), 18% voor Noord-Europeanen, 22% voor Zuid-Europeanen, 33% voor Turken, 54% voor iemand van Marokkaanse

⁴ Pillen, of een koperen spiraaltje:

<http://www.bcfi.be/Folia/index.cfm?FoliaWelk=A2008>

⁵ Marjolijn De Wilde, Centrum voor Sociaal Beleid, U. Antwerpen. De Morgen Ook: <http://www.centrumvoorsociaalbeleid.be/index.php?q=node/1363>

origine⁶. Gemeenten kunnen zeer veel doen, of zeer weinig, zodat deze mensen in de samenleving worden opgenomen met gelijke rechten.

Onderwijs

Pluralistisch onderwijs, één van de grote waarden voor vrijzinnige humanisten, wordt mede dankzij gemeenten ingericht. Wij hechten groot belang aan twee inhoudelijke thema's, enerzijds in de biologie, anderzijds de moraal. Wij verdedigen wetenschappelijk onderbouwde lessen over de evolutieleer, en hoe deze het denken over de mens beïnvloedt. Maar bovendien, tegenover de groeiende media-aandacht voor creationisme en intelligent design, pleit ik voor een wetenschappelijke analyse en weerlegging van deze stellingen. Erover zwijgen stelt de jongeren ongewapend bloot aan wijdverspreide sofismen en propaganda.

Inzake moraal zijn vrijzinnige humanisten voorstanders van kritisch denken over ethiek. Zoals wiskunde of talen moet dat aangeleerd en ingeoefend worden, onder deskundige leiding. Het moet jongeren toelaten eigen keuzen te maken, na grondige overweging van alle aspecten. Natuurlijk bedoelen wij ethiek *zonder god*, verschillend dus van het redeneren dat sedert eeuwen is toegepast door bijvoorbeeld jezuïeten en rabbi's die steeds vertrekken van onveranderbare heilige teksten. Leren kritisch ethisch denken (zonder god) kan het best dankzij de lessen zedenleer. Die moeten wij dus blijven verdedigen. Want ze liggen de laatste tijd erg onder vuur, hoofdzakelijk van mensen die in hun jeugd zelf geen zedenleer hebben gevolgd maar godsdienstig zijn opgevoed. Uit diezelfde hoek wordt gepleit voor de afschaffing van de VRT uitzendingen door levensbeschouwelijke verenigingen, met het argument dat de verzuiling voorbij is.

Ook op gemeentelijk niveau moeten we deze strijd blijven voeren. Ziedaar meerdere positieve voorstellen die het H-VV in haar verkiezingseisen kan opnemen.

Frank Roels

⁶ Jaarboek Armoede en sociale uitsluiting 2011, Oases.be, Universiteit Antwerpen.